

защото вариантът да запазиш идентичността си, вместо да се оправдаваш, че не си такъв, за какъвто те вземат, е да останеш в квартала. В проведените анкети се вижда, че децата най-често споменават места близки до квартала. Разбира се, появяват се и други места и те са доста по-често споменавани, отколкото в другия изследван квартал – „Факултета“. Но тук моят въпрос към получените данни е следният – възможно ли е нашите респонденти да са се опитали да изредят колкото се може повече места поради ситуацията на интервюто (общуване българин-ром) сякаш за да покажат и демонстрират приближаването с другия (българина). Тук интерпретацията ми се различава съществено от тази на Майя Грекова, в която се прави сравнение между отговорите на респондентите от интервютата и отговорите на учениците от анкетите. А изводът е, че жителите на „Христо Ботев“ се движат много по-свободно от жителите на „Факултета“ и имат много по-разнообразни траектории. Ефектът на ситуацията на интервю или анкетиране също е от съществена важност, но той може да бъде само хипотетичен. Жителите на „Христо Ботев“ наистина имат много по-разнообразни траектории, но тяхното преминаване през пространствата в града също е заредено с множество противоречия и страхове. Затова считам за особено интересно да се посочи разказът на учителите, в който се споменава, че когато децата излизат от квартала, те се променят, започват да се държат по-плахо (уч. 8). С други думи местните имат желание да излизат от границите на своето, познатото пространство, но рядко го правят.⁵⁶

Учителите улавят в описанията си затвореността на пространството. Една учителка го описва като село: „като тръгна из квартала, то, то е като на село някак си“ (уч. 4). Тук е мястото да си отговорим на въпроса, какво означава село

⁵⁶ За разлика от жителите на „Факултета“, жителите на „Христо Ботев“ имат по-големи възможности за намиране на работа. Интересно е обаче, че те си намират работа през семействата си, през съседите си или през познати съквартилци. Тоест дори на работното място, което е пространствено далеч от „Христо Ботев“, те пренасят квартала – обичаите, всекидневните поведения, разговори и пр. Затова, според мен, работата не е излизане от границите на своето, а по-скоро пренасянето им на друго място.